

Titel: Kapitel III.

Citation: "Kapitel III.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r02-shoot-chptrd1e14232/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1876*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

alene til Sager, hvori der er meddelt fri Proces, og saadanne Straffesager, hvori der bestilles offentlig Forvarer, jfr. herov § 123. §§ 176—28 slutte sig ganske til den bestaaende Lovgivning. Bestemmelsen i § 129, at Sagførerne ere pligtige at vise Retten Lydighed og Agtelse, er forsaavidt ny, som der ikke havde et almindeligt Bud herom i den gjældende Ret. Lydighedspligten forudsætter selvfølgelig, at Retten Paalæg er lovligt, men selv under denne Forudsætning maatte Sagførernes Forpligtelse til at efterkomme det foresen i Reglen gjøres gjælkende gennem et civilt Sogemaal. Hvad endelig angaar Bestemmelserne i § 130 om Kassatellen af Sagførernes Salær, er man gaaet ud fra, at der ikke vilde vindes Væsentligt, men i flere Retninger endog tabes Noget ved Indførelsen af en Sagførertart. Udfastet søger derfor ligesom den gjældende Ret Garantien imod overdrevne Fordringer fra Sagførernes Side i Rettenes Skjon, idet højere Betaling, end denne finder billigt, ikke kan tilskendes en Sagfører, hvad enten han selv har sluttet Overenskomst om Bederlaget eller ikke. Naar dette forholds, synes der ikke at være Grund til iøvrigt at bestaaende Kontraktforholdene paa dette Omraade. § 130 ophæver derfor det bestaaende Forbud imod, at Sagførere som Bederlag betinge sig Andel i Sagens Gjenstand.

Kapitel III.

Om Ophor af Retten til Sagførervirksomhed.

Forsaavidt Kortakelsen af Retten til Sagførervirksomhed fremtræder som Straf, bliver den at idomme under en Straffelag. Der gives imidlertid Tilfælde, i hvilke der maa indtræde Fortabelse af Retten, uagtet den ikke er foretvret som Straf. Dette kan saaledes være Tilfældet, naar Sagføreren findes skyldig i en i den offentlige Mening vanørende Handling, ligesom Sagføreren, naar han kommer ud af Naadigheden over sit Bo, maa fortabe Retten til at udøve Sagførervirksomhed, saalange Naadigheden varer. Bestemmelse

herom toges ifølge §§ 135 og 136 af Justitsministeriet, i forslaaende Tilfælde, efterat Sagførerraadet er hørt; dog er den Sagfører, som anser sig forurettet ved Justitsministeriets Afgjørelse, i en Tid af 14 Dage fra dennes Meddelelse til ham berettiget til at forlange Domstolens Kendelse over Spørgsmaalet, i hvilket Tjenest det Offentlige da har at anlægge Sag imod Sagføreren og under denne søge Justitsministeriets Bestemmelse stadfæstet.

Kapitel IV.

Om Sagførersamfund og Sagførerraad.

I de Lande, hvor mundtlig Rettergang er gennemført, findes i Reglen en Organisation af Sagførerne med det Formaal at have Sagførersanden gennem en Kontrol, som udgaar fra den selv. I Frankrig, hvor Institutionen er af gammel Oprindelse, bestaar der paa hvert Sted, hvor en Kollegialret (enten cour d'appel eller tribunal de première instance) har Sæde, et Disciplinarraad (conseil de discipline), hvis Sammensætning og Myndighed er fastsat i Lovgivningen. Saavel Formanden for Disciplinarradet som dets øvrige Medlemmer vælges af og blandt de ved den paagjældende Ret indskrevne Advokater. Dog er Valgret nogle Steder nægtes de Advokater, der ikke en vis Kvalitet have været indskrevne som saadanne. Samtlige Medlemmer af Raadet vælges med absolut Stemmeslutted. Deres Antal er forskjelligt; det skal idetmindste være 5, men kan i Forhold til Antallet af de indskrevne Advokater stige til 15 og er for Paris endog fastsat til 21. Disciplinarradets Bestemmelse er at hævde Advokatens Værdighed og Ansæelse. I dette Tjenest skal Raadet først og fremmest føre Tilsyn med, at Advokaterne i deres Virksomhed som saadanne indgaa ethvert pligtfriidigt eller uhæderligt Forhold, og kan i fornødent Fald straffe ind imod den Paagjældende med Afsættelse eller Trettesættelse, suspendere ham fra Advokatvirksomheden i en vis Tid, dog ikke længere end 1 Aar, ja endog udsette

ham af Advokatlisten. Denne Disciplinarmyndighed, der naar ganske uafhængig faaet af Domstolens almindelige Straffemyndighed som af disses Ret til at anvende disciplinære Straffe for Rettergangsforsæelser, kan dog ikke udøves, uden at der er givet den Paagældende Lejlighed til at forsvare sig imod Beskyldningen, og Raadets Kjendelser kunne paaankes til Appellretten for den vedkommende Retskreds dels af den offentlige Anklager dels af den Advokat, hvem Kjendelsen er overgaaet, af Sidstnævnte dog kun, forsaavidt Kjendelsen gaar ud paa Suspension eller Udsettelse. Som andre Sider af Disciplinaraadenes Virksomhed fremføres, at de skulle føre Tilsyn med de Mandes Opførelse og Uddannelse, som forberede sig til Advokaturvirksomheden (avocats stagiaires), afsjøre, om Betingelserne for disses Optagelse i Advokatregisteret ere tilstede, paaførende Lovbestemmelser angaaende de af Advokaterne beregnede Honorarer, drage Omsorg for, at Krængende, der have rimelig Grund til at procedere, faae fri Sagforetistand osv. En lignende Organisation bestaar for den Aarsag af de franske Sagførere, som benævnes „avoués“*). I den nyere Tid er der ogsaa i flere tyske Stater oprettet Sagførerraad (Anwaltsammer) efter det franske Forbillede, og paa den livende tyske Juristforsamling (1869) vedtoges en Resolution til Fordel for almindelig Indførelse af disses Raad, se de nævnte Forhandlingers Bind II. S. 202—227 og S. 252—259. I England har der fra gammel Tid bestaaet en ejendommelig Organisation af Advokaturen, ifølge hvilken der tilkommer Forstanderskaberne for de store Sagforetkorporationer (inns of court) en særdeles indgribende Myndighed. For at blive Advokat (barrister) er det nødvendigt at blive optaget i et af disses Kollegier og en vis Tid at have deltaget i den Underviøning, som her meddeles de juridiske Studenter under Forstandernes Ledelse. Disse afsjøre fremdeles, om

Betingelserne for Optagelse i Advokaturen ere fuldstændige, og have en vidtgaaende Disciplinarmyndighed over alle Korporationens Medlemmer. Dog er Paaanke til Domstolene forbeholdt, forsaavidt Forstanderskabets Beslutning gaar ud paa at nægte Optagelse i en inn of court eller paa Udsettelse af samme.

Hos os blev Spørgsmaalet om Sagførerraads Oprettelse rejst under de Forhandlinger, der gif forud for Lov om Afgang til Sagforetvervirkensheden af 26 Maj 1868; men Tanken vandt ikke dengang almindelig Tilslutning. Spørgsmaalet om Institutionens Værd og Betydning stiller sig imidlertid ogsaa væsentlig forskjelligt, efterom det sees fra det gamle eller det nye Processystems Standpunkt. Under den skriftlige Procesmaade vil der væsentlig mellem Sagførerne kunne udvikle sig det sydlige Samliv og det nøje Kjenndskab til hinandens Hærd, der er Forudsætningen for, at Sagførerraadets Virksomhed kan fuldstændig opnaaet. Derimod er den mundtlige Rettergang, som nødvendigvis er en umiddelbar Forhandling mellem Sagførerne og derfor idelig bringer dem i personlig Berøring med hinanden, netop egnet til at udvikle de nævnte Betingelser. Da herill kommer, at det nye Systems heldige Gjennemførelse for en væsentlig Del beror paa, at Sagforetinstitutionen høves og Sagførernes Ansæelse styrkes, samtidig med at deres Betydning for og Indflydelse paa Retsplejen forøges, turde det rette Tidspunkt nu være kommet til hos os at indføre en Institution, som andetsledes og netop i de Lande, hvor Advokaturen staar højt, erkjendes at have bidraget væsentlig til dens Udvikling. At Institutionens Betydning i sidste Instans maa blive afhængig af den Land, hvori den anvendes og udvikles af Sagførerne selv, er iøvrigt klart og følger med Nødvendighed af dens Væsen. Men heri ligger selvfølgelig ikke nogen afsjærende Grund imod, at Initiativet til dens Indførelse tages af Lovgivningsmagten, som jo alene er istand til at udrulle Sagførerraadene med den til Formaalets Opnaaelse fornødne Magt og Myndighed.

Med Henhyn til de enkelte Bestemmelser i Kapitlet bemærkes følgende:

*) Disses Hverv gaar navnlig ud paa at sørge for Anbringelsen af de Formaliteter, som Procesens Forberedelse og Gjennemførelse udtæver, medens Sagens Forberedelse og Afgørelse tilkommer Advokaten.

Om Sagsførerjamfundenes og Raadenes Dannelselse og Sammensætning gives Reglerne i §§ 137—138. At der oprettes en Flerhed af Sagsførerjamfund for de forskellige Dele af Landet, anses for tilraadeligt, idet Medlemmerne i medfør af Lovens Bestemmelser vilde komme til at staa hinanden for fjendt. Paa den anden Side kan der selvfølgelig ikke være Tale om at oprette et Samfund for hver Retstreds. Forslaget er derfor gaaet den Vej at knytte Delegationen til Landretsretstredene, saaledes at der for hver af disse oprettes et Samfund, som omfatter alle i Kredsen boende over- og underordnede Sagsførere. I Overensstemmelse hermed henvises Højesteretslovene i § 137 til det for den nordjyske Landretsreds bestaaende Sagsførerjamfund. Ifølge § 138 skal ethvert Sagsførerjamfund have en Bestyrelse (Sagsførerraad), der bestaar af en Formand og et lige Antal Medlemmer, ikke under 4 og ikke over 8. Ved Bestemmelserne om Valget af Raadets Medlemmer har man lagt an paa at sikre en tilstrækkelig Repræsentation af de forskellige Sagsførerklasser og bevare Ligevægten mellem disse. I dette Øjemed er det ansat rettest at overlade vedkommende Landrets Formand det Hverv at vælge Raadets Formand blandt Sagsførerne i Kredsen, medens de øvrige Medlemmer vælges, Haldelen af og blandt Landrets- og Højesteretslovene, lige med Sagsførerne i Hensende til Valget og Valgbarhed til Sagsførerraadet staa Raad, som have været Sagsførere og ikke ere gaaede over i noget Statsembede. Samtlige Valg gjælde for 4 Aar.

Om Sammenfaldelse af Samfundets Medlemmer til almindelige Møder indeholde §§ 139—140 Bestemmelser, som ikke behøve nærmere Forklaring.

Hvad angaar Udvalningen af Sagsførerraadets Virksomhed, betragter Udkastet i Overensstemmelse med de fleste fremmede Love ikke Sagsførerraadene blot som Middel til Haandhævelse af Disciplin blandt Sagsførerne, men som en Institution med det almindeligere Hov-

maal at repræsentere Sagsførerne og i det Hele virke for Sagsførervæsenets Udvikling. Udvikling af Disciplinmyndighed over Sagsførerne er derfor ifølge Udkastet kun en enkelt Side af Raadets Virksomhed. Som andre til disse henlagte Funktioner fremhæves, at de have at gøre Tilsyn med de Mænd, der forberede sig til Sagsførervirksomheden ved Retterne i den paagjældende Kreds, og forinden Afgjørelse træffes med Hensyn til Andragender fra saadanne Mænd om Sagsførerbekræftelse, at afgive Erklæring med Hensyn til Opholdelsen af visse af de for Bestikelsen fastsatte Betingelser. Disse Erklæringer har man dog ikke ansat det for rigtigst at tillægge en ubetinget bindende Betydning. Naar Raadets Erklæring ud paa, at Betingelserne ikke ere opfyldte, kan Andragendet om Bestikelse vel i Reglen ikke tages til Følge; men Justitsministeriet er dog, naar særegne Grunde tale derfor, og efterat der paam er givet Sagsførerraadet Beskjæd til at ytre sig, befojet til at meddele Vedkommende Bestikelse, naagiet hans Andragende ikke anbefales af Raadet (§ 144). Fremdeles paabeholder det Sagsførerraadet at sammenkalde almindelige Møder af Samfundets Medlemmer dels til Afgjørelse af visse i Udkastet særligt fremhævede Anliggender, saasom Valg af Medlemmer, Forhandling om Betænkter for Sagsførerjamfundet, dels idrøgt til Forhandling om Gjenstande vedkommende Sagsførerjamfundets Forhold og Interesser (§ 140). Endvidere er Sagsførerraadet befojet til at afgjøre Tvistigheder angaaende Vedetlag for den af Sagsførere i saadan deres Gjenfald ydede Tjeneste og Bistand til Private, naar disse i denne Anledning henvende sig til Raadet. — Afgjørelser, som dog kan ere bindende for vedkommende Sagsfører, men ikke affjære den Private fra at indbringe Spørgsmaalet for Domstolene (§ 141 i Slut.)

Af mest indgribende Betydning ere imidlertid de Bestemmelser, som angaa Sagsførerraadets disciplinære Straffemyndighed (§§ 141—143). Om Oprettelsen af en Disciplinarmyndighed for Sagsførere stemmer med

Forholdets Natur, har saavel andetsteds som hos os været Gjenstand for Tvivl, idet man har bestridt, at der var særlig Grund til at stille Sagsforervirksomheden under en Kontrol, som ingen anden Rørringsvirksomhed er undergaaen. Denne Tvivl er imidlertid kun begrundet fra det Standpunkt, der i Sagsforervirksomheden alene ser en anden Side, som navnlig gjør sig gjældende i den mundtlige Rettergang, som Anstaltigheden af en særlig Kontrol med Sagsforervirksomheden i og for sig ikke bestrides. Spørgsmaalet er kun, om det er muligt at tilsejningerne en virksom Kontrol i saa Henseende uden at gjøre Brud paa den Uafhængighed, som tilkommer Sagsforerstillingen. Fra dette Synpunkt maa det utvivlsomt fortales at stille Sagsforervirksomheden under en almindelig Kontrol fra Embedsmyndighedens Side. De samme Hensyn, som have ført til ikke at betinge Afgangen til Sagsforervirksomhed af Regeringens Tilladelse, tale ogsaa for at hævde Sagsforernes Uafhængighed af Statsmagten i Udøvelsen af deres Kald. Derimod synes det ikke, at en Kontrol, som udgaar fra Sagsforeramtet selv, skulde kunne gjøre noget Skaar i Sagsforerstillingens Uafhængighed og Værdighed. Heller ikke er der Grund til at antage, at Sagsforerraadene skulde være tilbøjelige til at misbruge deres Myndighed til at gaa det enkelte Medlem af Samfundet for nær. Efter de Erfaringer, man andetsteds har gjort, er det snarere at befrygte, at Raadene ville vise for stor Tilbøielighed i Udøvelsen af deres Tilsynsmyndighed. Da denne imidlertid ikke affjærer nogen af de Veje, ad hvilke man hidtil har kunnet gjøre Ansvar gjældende imod Sagsforere, men kun er bestemt til at være et Supplement til disse, kan der selvfølgelig ikke derfra hentes nogen afgjørende Indvending imod Institutionen.

Hvad angaar Omraadet for Tilsynsmyndigheden, er det en selvfølge, at denne kun har Hensyn til Sagsforernes Virksomhed som saadanne. Paa den anden Side omfatter den indenfor denne

Grænse ethvert pligtstridigt Forhold af Sagsforeren. Raadet skal derfor ifølge § 141 ikke blot vaage over, at Sagsforerne i deres Forhold som saadanne holde sig Lovens efterrettelige, men ogsaa over, at de i deres Sagsforervirksomhed undgaa Alt, hvad der ikke kan forenes med den Hæderlighed, Nojagtighed og Paalidelighed eller med den Agtelse for Statsmyndighederne, som en offentlig beklædt Sagsforer bør udvise. Ifølge Disciplinarmyndighedens Bæren er det neppe muligt i Loven at give en nærmere Bestemmelse af dens Omraade; men det maa være overladt til Sagsforerraadets Sjonsomhed at afgjøre, hvad der falder ind under hin almindelige Ramme. Egeaa lidt lader det sig afgjøre ved almindelige Regler, naar der bør strides til Anvendelse af de i § 142 hjemlede disciplinære Straffe. At ikke et hvilket som helst Brud paa en Sagsforers Pligter afgiver tilstrækkelig Grund til en saadan Indstriden, er klart. Der vil selvfølgelig ikke sjældent kunne forekomme Overtrædelser, imod hvilke der efter Omstændighederne ikke er Grund til at stride ind eller i al Fald Grund til at anvende mildere Forholdsregler end Paalæg af Straf. Dog i denne Henseende maa det overlades til Sagsforerraadets Sjonsomhed at træffe den rette Grænse mellem en altfor tilbageholdende og en altfor vidtdeven smaalig Benyttelse af Tilsynsmyndigheden. § 142 indskrænker sig derfor til at udtale, at Sagsforerraadet i Kraft af den i § 141 hjemlede Tilsynsmyndighed kan stride ind imod hvert enkelt Samfundsmedlem saavel af egen Drift som ifølge Begjæring. I Forbindelse hermed fastsætter Paragrafen de Straffe, som Raadet kan bringe i Anvendelse. Disse svare i det Væsentlige til hvad der er foreskrevet i de fleste fremmede Love. Dog har man ikke anset det for rigtig at gaa saa vidt at optage Fortabelse af Ret til at udøve Sagsforervirksomhed blandt de disciplinære Straffe. Naar der paa den anden Side i Udskiftet er medtaget Boder — hvad ikke er almindeligt i de fremmede Love — er man hermed gaaet ud fra, at Paalæg af Boder under visse Forudsætninger netop vil være den mest passende Disciplinærstraf. Navnlig vil der kunne være Grund til at anvende

Bøder i saadanne Tilfælde, hvor der allerede overfor Paaagjældende forjæves har været gjort Brug af Trettesættelse, men Suspension fra Sagførervirksomheden dog endnu vilde være for hård en Straf.

Medens det er en Selvsølge, at de ommeldte Disciplinærstraffe ikke kunne anvendes, uden at den Paaagjældende har havt tilstrækkelig Lejlighed til at fremkomme med sit Forsvar (se § 142 sidste Stykke), synes det derimod i og for sig bedst stemmende med den Tanke, som ligger til Grund for Oprettelsen af Sagførerraad, ikke at give Adgang til Prøvelse af disses Beslutninger ved Domstolene. Som det fremgaar af de indledende Bemærkninger til dette Kapitel, er saadan Prøvelse dog ikke affaaert efter de fremmede Love. Almindelig anerkendt er det i disse, at den, hvem Straffen er paalagt, kan begjære Sagførerraadets Beslutning prøvet ved Domstolene, i al Fald hvor der er Spørgsmaal om mere indgribende Straffeender. Here fremmede Love give derhos den offentlige Anklager Ret til at indaane enhver af Sagførerraadet afgiven Kjendelse for Domstolene. I det foreliggende Udkast har man vel ikke troet at burde tillægge Statsanklageren en saadan Paaanførelse, der vilde stemme mindre godt jaavel med den Stilling, Udkastet iøvrigt anviser Statsanklageren, som med den Uafhængighed, man har villet forbeholde Sagførerskillingen. Derimod har man antaget, at det vilde stode stærkt an imod de hos os herskende Anskuelser, om den, hvem Sagførerraadet har paalagt Straf, ubetinget udelukkes fra at indbringe Spørgsmaalet for Domstolene. Man har derfor anset det for rettest at aabne paaagjældende Sagfører Adgang til indenfor visse Grænser at paaante Raadets Beslutning og har endogaa med Hensyn til, at den her omhandlede Disciplinærmyndighed hos os er en ny Institution, fundet Grund til at udstrække Paaanføreligheden noget videre, end det er almindeligt i de fremmede Love. I Overensstemmelse hermed fastsætter § 143, at, naar Raadets Beslutning gaar ud paa Bøder over 40 Kroner, Forbud imod Udførelsen af enkelte Sager eller Forretninger eller paa Suspension, har paa-

gjældende Sagfører Adgang til, forinden Beslutningen kan træde i Virksomhed, at fordre den prøvet af Landretten, dog at Begjæring herom inden 3 Dage skriftlig indgives til Rettens Formand. Sagen bliver da at forhandle ved Landretten i et ikke offentligt Møde, hvori der gives alle Vedkommende Lejlighed til mundtlig at udtale sig, hvorefter Retten træffer endelig Afgørelse om Stadsfæstelse eller Ophævelse af Sagførerraadets Beslutning.

Endnu bemærkes, at det ligger i Forholdets Natur, at der ved Gjennemførelsen af den nye Institution i flere Retninger maa vise sig Trang til at supplere det ved Udkastet givne Grundlag gjennem nærmere Regler for Sagførersamfundenes indre Rulregler. Saadanne Bestemmelser kunne efter § 145 tilvejebringes gjennem Vedtægter, der vedtages med absolut Etstemmelse paa et almindeligt Møde af Samsfundets Medlemmer og derefter forelægges Kongen til Stadsfæstelse.

Sjette Afsnit.

Lovens Træden i Kraft, Overgangsbestemmelser.

Forinden Loven kan træde i Kraft, vil der udtrædes dels en Omordning af forskellige Forhold ved Lov dels en Række Foranstaltninger fra Administrationens Side. Den Frist, der som Folge heraf maa foreskrives for Lovens Træden i Kraft, vil uden Tvivl ikke kunne fastsættes kortere end i § 146 foreslaaet.

Medens det er indlysende, at Udkastets Bestemmelser ikke egne sig til at gjælde for Forloerne, opstaar der som Folge af den Rgl. Lands-Dret samt Hof- og Stadsrets Vortfalden det Spørgsmaal, hvilken af, de nye